

ЛЕКЦІЯ 5

СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ

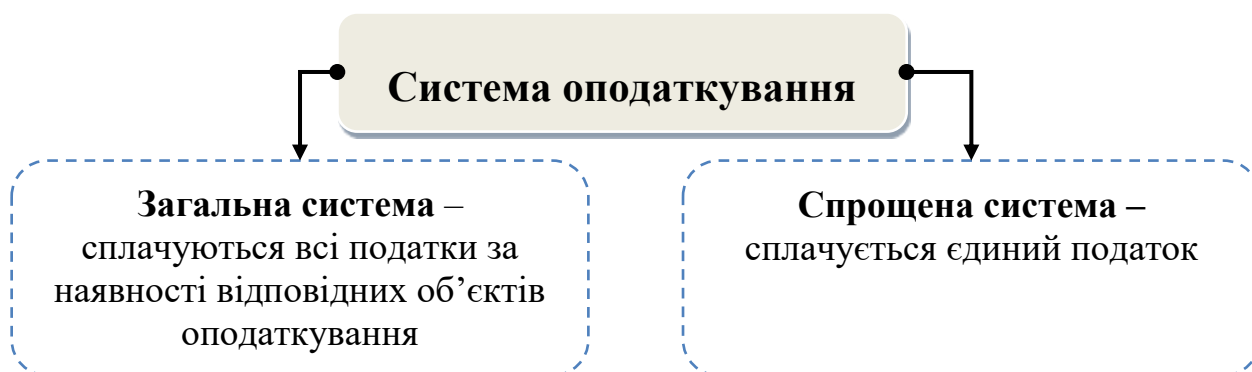
Серед фінансових важелів розвитку підприємництва особливе місце займає система оподаткування. Вона використовується як інструмент впливу на бізнес, стимулює і обмежує певні види підприємницької діяльності, забезпечує надходження до державного бюджету.

У світовій практиці розвитку підприємництва система оподаткування поряд із бюджетним фінансуванням пріоритетних напрямів економічної діяльності справляє найбільший вплив на фінансово-кредитну політику, грошовий обіг та господарську кон'юнктуру в цілому.

Система оподаткування – сукупність податків, зборів, інших обов'язкових платежів до бюджетів і внесків до державних цільових фондів, що справляються в установленому Податковим кодексом порядку.

На сьогодні в Україні існує дві системи оподаткування:

- загальна система оподаткування, відповідно до якої підприємець сплачує всі податки за наявності об'єкта оподаткування;
- спрощена система оподаткування, відповідно до якої сплачується єдиний податок.

Система оподаткування визначає, які саме податки буде сплачувати суб'єкт господарювання (підприємство або фізична особа-підприємець).

Податок – це встановлена законами плата державі за певні дії чи блага.

Основою податкової системи і механізму оподаткування є їх складові елементи:

- *суб'єкт оподаткування* – він же платник податку – це особа, на плечі якої лягає обов'язок сплати встановлених законом податків.
- *об'єкт оподаткування* є певне явище, щодо якого держава прийняла рішення, що воно буде оподатковуватись.
- *база оподаткування* – це певне числове вираження об'єкту оподаткування.
- *ставка податку* – це власне розмір податку, який потрібно вирахувати із бази оподаткування і сплатити державі.

I. Загальна система оподаткування

Основні податки, які сплачують підприємці на загальній системі оподаткування:

- податок на прибуток;
- податок на додану вартість;
- податки на заробітну плату (податок з доходів фізичних осіб, єдиний соціальний внесок військовий збір)
- інші податки залежно від специфіки діяльності (акциз, мито, екологічний податок, податок на нерухомість)

1. Податок на прибуток

Податок на прибуток підприємств — прямий податок, що стягується з прибутку організації

Платники податку – юридичні особи-резиденти України; юридичні особи-нерезиденти; представництва іноземних юридичних осіб.

Об'єкт оподаткування–прибуток підприємства.

База оподаткування– грошове вираження об'єкту оподаткування.

Ставка податку– 18%.

Порядок нарахування та сплати. Податок обліковується самостійно платником податку. Протягом 60 днів по завершенню звітного року платник податку зобов'язаний подати до податкової декларацію і фінансовий звіт. Протягом 70 днів з кінця звітного року платник податку зобов'язаний сплатити суму податку.

2. Податок на додану вартість

Податок на додану вартість (ПДВ) — це непрямий податок, який входить в ціну товарів (робіт, послуг) та сплачується покупцем, але його облік та перерахування до державного бюджету суб'єкт господарювання

Платники податку – особи, що добровільно зареєструвалися платниками ПДВ; особи, які підлягають реєстрації як платники ПДВ.

Об'єкт оподаткування – продаж товарів на митній території України, завезення товарів і послуг та вивезення товарів та послуг за межі митної території України.

База оподаткування – фактична (договірна) ціна товару чи послуги.

Ставка податку – 20%.

Облік податку на додану вартість. Платник податку зобов'язаний вести реєстр податкових накладних. Податкова накладна – це такий документ, який видається постачальником товару чи послуги отримувачу, і в якому вказується чиста вартість товару чи послуги (без ПДВ), сума ПДВ – тобто 20% від вартості, і загальна сума товару чи послуги. Податкове зобов'язання – сума ПДВ, яка вноситься у реєстр податкових накладних, у разі продажу товару, наданні послуги.

3. Податки на заробітну плату

Для того, щоб на підприємстві виплатити заробітну плату, необхідно зробити необхідні утримання і нарахування податків.

Нарахування на заробітну плату — це податок, який сплачує роботодавець.

Цим податком обкладаються практично всі виплати найманим працівникам. У нашій країні цей податок називається єдиний соціальний внесок (далі ЄСВ). Він включає в себе повний соціальний пакет, законодавчо передбачений нашою державою.

Єдиний соціальний внесок

Платники податку – юридичні особи та фізичні особи-підприємці.
Об'єкт оподаткування – заробітна плата / дохід ФОП. *База оподаткування* – сума нарахованої заробітної плати, дохід ФОП. *Ставка податку* – 22%.

Утримання із заробітної плати — це податки, які утримуються з суми доходу яка виплачується працівнику, проте

їх перерахування до відповідних бюджетів покладено на плечі роботодавця.

Податок на доходи фізичної особи.

Платник податку – фізична особа. Об'єкт оподаткування – «чистий дохід» фізичної особи, тобто різниця між загальним доходом і документально підтвердженими витратами. База оподаткування – грошове вираження доходу фізичної особи. Ставка податку – 18%.

Військовий збір

Платник податку – фізична особа. Об'єкт оподаткування – чистий дохід. База оподаткування – грошове вираження доходу фізичної особи. Ставка податку – 1,5 %.

II. Спрощена система оподаткування

Спрощена система оподаткування в Україні дає право не платити безліч податків і зборів, що полегшує ведення бухгалтерії. Спрощену систему оподаткування (єдиний податок) можуть застосовувати як фізичні особи-підприємці так і юридичні особи резиденти. Згідно із змінами спрощена система оподаткування 2016 року розділяється на чотири групи:

1-а група – фізичні особи підприємці, які не використовують працю найманих осіб, здійснюють виключно роздрібний продаж товарів з торгівельних місць на ринках і провадять господарську діяльність з надання побутових послуг населенню та об'єм доходу, яких протягом року не перевищує 300 тис. гривень Єдиний податок – до 10% прожиткового мінімуму + половина суми нарахованого ЄСВ 22% від мінімальної заробітної плати.

2-а група – фізичні особи підприємці, які використовують працю не більше 10 найманих осіб і, об'єм доходу яких не перевищує 1,5 млн гривень., які здійснюють господарську діяльність і надання послуг, у т.ч. побутових, платникам єдиного податку і населенню, виробництво та продаж товарів, діяльність, у сфері ресторанного господарства. Єдиний податок – до 20% мінімальної заробітної плати + Єдиний соціальний внесок 22% від мінімальної заробітної плати за кожного працівника.

3-а група – фізичні особи підприємці та юридичні особи, об'єм доходу яких не перевищує 5 млн. гривень. Кількість найманих працівників необмежена. Єдиний податок – 3% від отриманої виручки за умови сплати

ПДВ або 5% без сплати ПДВ + Єдиний соціальний внесок 22% від мінімальної заробітної плати за кожного працівника.

4-а – група – юридичні особи, с/г товаровиробники, у яких частка сільськогосподарського товаровиробництва за попередній податковий рік дорівнює або перевищує 75%. Ставка податку – 0,16 – 5,4% від нормативно грошової оцінки (залежно від виду земель).